

ДОПОЛНИТЕЛНИ ПРАШАЊА И ОДГОВОРИ ЗА ПРИМЕНАТА НА РЕГУЛАТИВАТА ЗА СМЕТКОВОДСТВЕНИОТ И РЕГУЛАТОРНИОТ ТРЕТМАН НА СРЕДСТВАТА ПРЕЗЕМЕНИ ВРЗ ОСНОВА НА НЕНАПЛАТЕНИ ПОБАРУВАЊА

Регулативата за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања ги опфаќа Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/13) и Упатството за спроведување на Одлуката за за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања („Службен весник на Република Македонија“ бр. 107/13).

Прашање:

Каков треба да биде третманот на средството коешто повторно се признава во билансот на банката врз основа на раскинување на договор за финансиски лизинг, при што средството дадено на финансиски лизинг претходно било преземено заради затворање на други ненаплатени побарувања?

Одговор:

Во случај на неисполнување на одредбите од договорот за продажба на средството преку финансиски лизинг, банката повторно ќе го евидентира преземеното средство во рамки на групата сметки 06 во моментот на раскинување на договорот за продажба на средството преку финансиски лизинг (евентуалните проблеми со стекнувањето владение би требало соодветно да бидат одразени преку висината на оштетувањето на средството).

При повторното признавање на средството на сметките од групата сметки 06, банката е должна да обезбеди процена на пазарната вредност на преземеното средство.

При повторното признавање на средството, не станува збор за ново преземање на средството (не е извршен пренос на сопственоста над средството од банката на корисникот на финансискиот лизинг), така што како датум на преземање на средството, од аспект на последователното мерење и за регулаторните лимити согласно Законот за банките, се смета датумот на кој средството било преземено од првичниот должник.

За средствата преземени по датумот на влегување во сила на Одлуката, односно по 11 април 2013 година, при депривирањето на преземеното средство заради склучен договор за финансиски лизинг, банката не може да ја депривира (искнижи) извршената ревалоризациска резерва. Ревалоризациската резерва којашто банката ја има издвоено во моментот на преземање на средството за наплата на побарувањата од првичниот должник, ќе се депривира (искнижи) во моментот на пренос на сопственоста на средството или согласно со точката 15 став 3 алинеја 2 од Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот.

На датумот на повторното признавање, преземеното средство се признава во билансот на банката според пониската вредност помеѓу проценетата пазарна вредност на

средството важечка на датумот на повторното признавање и износот на побарувањето врз основа на финансиски лизинг којшто се затвора со преземањето на средството (овој износ се смета како набавна вредност согласно со Одлуката). Притоа, целиот износ на исправката на вредноста којшто бил пресметан за побарувањата врз основа на склучениот договор за финансиски лизинг се прераспределува во рамките на билансот на состојба, односно се евидентира на соодветните сметки за оштетување на средството.

Доколку проценетата вредност на средството на датумот на повторното признавање е пониска од износот на побарувањето врз основа на финансиски лизинг, за делот од побарувањето врз основа на финансиски лизинг којшто не е затворен со повторното признавање на средството, банката прави отпис, согласно со соодветните одредби од Одлуката за управување со кредитниот ризик.

За периодот којшто е изминат од датумот на преземање на средството од првичниот должник до датумот на неговото повторно признавање (за средствата преземени по датумот на влегување во сила на Одлуката), односно за периодот согласно со динамиката за пресметка на загубата за оштетување од глава IV од Одлуката (за средствата преземени до 1 јануари 2010 година и средствата преземени во периодот од 1 јануари 2010 година до 11 април 2013 година), банката го утврдува потребниот износ на загубата за оштетување за преземеното средство, на следниов начин:

- банката ја користи вредноста, по која преземеното средство повторно се признава во билансот на состојба на банката, вклучувајќи ги и трошоците за даноци и други слични трошоци, за утврдување на оштетувањето на преземеното средство;
- банката е должна да утврди најмалку 20% од нето-вредноста на преземеното средство за секоја измината година;
- банката ќе признае дополнително оштетување за преземеното средство доколку износот на исправката на вредноста врз основа на финансискиот лизинг е помал од потребниот износ на оштетување за преземеното средство.

При последователното мерење на средствата преземени врз основа на раскинување на договорот за финансиски лизинг, банката соодветно ги применува одредбите од Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања и од Упатството за спроведување на Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.